Scholar Commons
USF University of South Florida

University of South Florida
Digital Commons @ University of South Florida

Sacred Leaves Manuscript Collection | Community and Campus Partnerships

January 2001

Leaves from biblia latina with commentary by Nicholas of Lyra Catalogue 3, 4, & 5

University of South FloridaTampa Campus Library

Follow this and additional works at: https://digitalcommons.usf.edu/sacred_leaves

Recommended Citation

University of South FloridaTampa Campus Library, "Leaves from biblia latina with commentary by Nicholas of Lyra Catalogue 3, 4, & 5" (2001). *Sacred Leaves Manuscript Collection*. 198.
https://digitalcommons.usf.edu/sacred_leaves/198

This Text is brought to you for free and open access by the Community and Campus Partnerships at Digital Commons @ University of South Florida. It has been accepted for inclusion in Sacred Leaves Manuscript Collection by an authorized administrator of Digital Commons @ University of South Florida. For more information, please contact scholarcommons@usf.edu.

katur cū dī. Liber: cōsiderandū q liber hz sīlitudinē specu li. qz sicut in speculo apparent forme sensibiles. sic in libro relucēt intelligibiles veritates. Añ z diuina prescia in qua relucent omnes veritates liber vocat. in quo libro legerūt sancti apostoli z prophete qui hanc scientiā tradiderunt. z hoc est quod dicit glo. sup illud Esa. xxxviij. Dispone domui tue zc. Glo. Prophete in ipo libro pscientie dei in q omnia scripta sunt legē pñt: quod tamē nō est sic intelligē dum q prophete viderint ipam dei essentiam. que ides est cū eius prescientia. qz prophetica cognitio cū habeat enigma. euacuat in tali visione fm q dicit Apo. j. Cor. xiij. Sed pro tanto dicunt pphete in libro pscientie dei legisse qz per spēs diuinitus impressas mētibus pphax z p lumē pphetic̄ eis ꝓportionatū. videbant suo modo veritatez a dei scia ad eos deriuatā p reuelationē. sicut intellectꝰ possi bilis vtute luminis intellectus agētis inspicit in spēbus a fantasmatibꝰ acceptis sibi ꝓportionabiles veritates. Nos aūt q talē cognitionē nō habemꝰ. qz lumie pphico illustra ri nō sumus nō possumꝰ legere in dicto libro. ꝛ in libro scri pture sacre nobis tradito a pphetis. Habet tamē iste liber hoc speciale. qvna lra continet plures sensus. Cuius ratio est. quia principalis huius libri auctor est ipe deus. in cuiꝰ potestate est nō solum vti vocibus ad aliq̄d significandū: quod etiā homies facere possunt z faciūt. sed etiā rebus si gnificatis per voces vtit ad significandū alias res. z iō cō mune est oibus libris. q voces aliq̄d significēt. Sed spāle est huic libro. q res significate per voces aliud significent. Scōm igit primā significationē q̄ est p voces accipit sen sus lralis hystoricus. Scōm vo aliā significationē que est per ipas res. accipit sensus mysticus seu spūalis. q̄ est tri plex in generali. qz si res significate p voces referant ad si gnificandū ea que sunt in noua lege credēda. sic accipit sen sus allegoricus. Si autē referant ad significandū ea que p nos sunt agēda. sic est sensus moralis vel tropologicus. Si aūt referandt ad significandū ea q̄ sunt sperāda in beatitu dine futura. sic est sensus anagogicus. dī ab ana qđ est sur sum z goge quod est ductio. vñ versus. Lra gesta docet. q̄d credas allegoria. Moral' quid agas quo tēdas anagogia. Et istoꝝ quattuor sensuū potest poni exemplū in hac dictione hierm. que fm sensum lralem significat quandā ciuitatē que fuit quondā metropolis in regno iudee q̄ post fuit fundata a melchisedech. postea p Salomonē dilatata z fortificata. Scōm sensum vo moralem significat animā fidelē. fm quē sensum dī Esa. lij. ca. Consurge sede hierusa lem zc. Scōm vo sensum allegoricū significat ecclesiā mi litantē. fm quē dilit Apoc. xxj. Vidi ciuitatē sanctā hieru salem nouā descendentē de celo. sicut sponsam ornatam vi ro suo. Scōm vo sensum anagogicū significat eccliam tri umphantē. fm q dī Gal'. iiij. Illa q̄ sursuz est hierm est li bera. q̄ est mater nra. Et sicut positū est exemplū in vna dictione ita posset poni in vna oratione. z sicut i vna ita z i alijs Igitur de isto libro sub vna littera continente plures sen sus dī Ezech. ij. Ecce manus missa ad me in qua erat inuo lutus liber z expandit illū coram me q̄ erat scriptus intus z foris. Et Apoc. v. Vidi in dextera sedentis super thronū librum scriptū intus z foris. Scriptura exterior est sensus lralis qui est patentior. quia per voces immediate significatur. Scriptura autez interior est sensus mysticus vel spi ritualis. qui est latētior. quia per res significatas vocibus designatur: vt predictum est. z sic patet tertiū. Circa quar tū in quo notatur efficacia salutaris cū dicitur: vite: consi derandū q sicut dictuz est a principio. nulla alia scriptura nisi ista ducit imediate ad vitā beatā. que est sola vita simpliciter. qz mortē nescit. Ideo saluator Joh. v. loquens de efficacia huius sacre scripture dicebat iudeis in lege ptis. Scrutamini scripturas in q̄bus putatis vos vitā eternaz habere. Circa qđ sciendū. q hoc verbū putatis. qđ importat falsi opinionē. vel saltē veri dubitationē. nō refertur ad ipam sacrā scripturā q̄ nullū falsum cōtinet: vt patz ex su pradictis. nec est etiā dubiū quin ad vitā pducat beatā. cū sit quoddā instrm pueniendi ad eternā felicitatē. vt pz ex verbis beati Aug. supius inductis. Sz refert ad legisperi tos scripturā sacrā male exponētes. z male viuētes ꝓpter q̄ merito puandi erāt a cōsecutiōe btitudinis eterne. q̄ est finis huius scientie quā sine dubio cōsequunt. eā sane intel ligentes. z fm sanū ipsius intellectuz pie viuentes. fm qđ dicit Eccli. xxiiij. Qui elucidant me. vitā eternā habebūt. elucidatur autē sacra scriptura in vera ipsius expositiōe z in sancta operatione. qz hec scriptura tanq̄z oibus eminen tior continet pfectiones scientie practice z speculatiue. Et sic per veri cognitionē: z boni operationē. perducit ad vi tam beatam quā nobis cōcedat q̄ sine fine viuit z regnat.

Explicit primus prologus de commendatione sacre scri pture in generali. Incipit prologus secundus de intentio ne auctoris z modo procedendi.

Vidi in dextera sedentis sup thronū librum scri ptum intus z foris Apoc. v. Sicut dictū est in prologo p̄cedenti. liber iste est sacra scriptura: qui dicit scriptus exterius q̄tuz ad sensum lralem: z interius q̄tum ad sensum mysticū z spūalem. qui lz trifariam diuidat in generali. vt predictū est. tamē sub quo libet mēbro potest fieri expositionū mysticarū multiplica tio in speciali: omnes tamē presupponunt sensum lralem tanq̄z fundamentū: ꝓpter quod sicut edificiū declinans a fundamento disponit ad ruinā. sic expositō mystica discre pans a sensu lrali. reputanda est indecēs z inepta. vel saltē minus decēs ceteris paribus: z minus apta. z ideo volenti bus ꝓficere in studio sacre scripture necessariū est incipere ab intellectu sensus lralis maxime cū ex solo sensu litterali: z nō ex mysticis possit argumentū fieri ad ꝓbatioz vel declarationē alicuiꝰ dubij: fm q dicit Aug. in epla contra Vincentiū donatistā. Ulterius cōsiderandū q sensus lra lis a q̄ est incipiendū vt dictū est. videt multū obfuscatꝰ di ebus modernis. ptim vicio scriptoꝝ. q̄ ꝓpter sīlitudinē lrā rū in multis locis aliter scripserūt q̄ habeat veritas textꝰ. ptim impitia aliq̄rū correctoꝝ q̄ in pluribꝰ locis fecerunt pūcta. vbi nō deberet fieri z vsus inceperūt vel terminaue rūt vbi nō debēt incipi z termiari. z p hoc snia lre variat vt patebit in suis locis infra ꝓsequendo dño ꝓcedente: ptim ex mō translatiōis nre. q̄ in multz locis aliter hz q̄ libri he braici. fm q declarauit Hiero. in li. de hebraicis qōnibus. z in pluribus alijs locis. z alie expositores sacre scpture le gēdo vel scribēdo idē dicūt. z tñ fm Hiero. in scōo ꝓlogo sup Gen̄. z in pluribꝰ alijs locis p veritate lre habenda in scriptura ve. te. recurrendū est ad codices hebreoꝝ In hoc tñ valde cauendum est. q̄tum ad passus scpture ve. te. q̄ de deitate xpi ac de pñtibus ad h̄ loquunt. quoꝝ aliq̄s iudei coruperūt ad defensionē sui erroris. ꝓut in pte declaraui: in quadā q̄stione de diuinitate xpi. z adhuc declarabo ple nius. qñ passus tales occurrēt dño cōcedente. In illis autē in q̄bus nō est verisīle q aliq̄d immutauerint cū nec cām h̄ faciēdi habuerint. nullū videt piculū. ꝛ magis securum: fm dictū beati Hiero. in dubijs recurrere ad textū hebraicū tanq̄z ad originale pro veritate textus declarāda. Sciēdū etiā q sensus lralis est multuz obumbratus ꝓpter mo dū exponēdi cōmuniter tradituz ab alijs. q̄ lz multa bona dixerint. tñ parū tetigerunt lralem sensum: z sensus mysti cos intantū multiplicauerunt. q sensus lralis inter tot ex positiōes mysticas interceptus partim suffocatur. Itē te xtum in tot pticulas diuiserunt. z tot concordantias ad su um propositū induxerūt. q intellectum z memoriā in par te cōfundunt ab intellectu lralis sensus animū distrahen tes. Hec igitur z similia vitare ꝓponēs cuz dei adiutorio intendo circa lralem sensum insistere z paucas valde z bre ues expositiones mysticas aliquando interponere licz ra ro. Similiter intendo nō solum dicta doctoꝝ catholicoꝝ ꝛ etiam hebraicoꝝ: maxime Rabbi salomon qui inter do ctores hebreos locutus est rōnabilibus ad declarationem sensus lralis inducere. Aliqua etiam dicta hebreoꝝ val de absurda aliquando. lz valde raro interponam. nō ad te